

ՄՏԵՐԻՄ ՍԷՐ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ

Շաբաթը երկու անգամ
կը հրատարակուի :
Ստորագրութեան տեղն
է Իմամ Ալի խան վա-
րէ յարկը թիւ 45 :



Տարեկան գինն է կանխիկ
դրուշ 400 :
Դուրսերէն բաժան որդ
եղուները փոստային
ծախքը վճարելու են :

Յ ԱՊՐԻԼ

Գ. ՏՐԻ 1863

ԹԻՒ 5—6

Է Մ Ե Մ Ա Ր Դ Ե Ն

Ը Ն Տ Ա Ն Ե Ա Յ Մ Ա Յ Ր Ե Ր Ո Ւ

Դ Ա Ս Տ Ի Ա Ր Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

Տես թիւ 4 .

Վիչ մը ետքը , գիտութեանց քանի
մի սկզբունք , աշխարհ ծածկող դպրո-
ցական խաւարին մէջ աղօտ լոյս մը ծա-
ղած էին , եւ ամեն աչք շլացաւ . կա-
նանց վիճակն ան ատեն կարեկցութեան
արժանի էր : Յորչափ որ մարդիկ մինակ
մարմնոյ ուժով եւ սրտի քաջութեամբ
ղիւրենք կանանց գեր 'ի վերոյ կը համա-
րէին , կնիկ մարդուն տկարութեանն ու
գեղեցիկութեանն առաւելութեանը տեղի
տուած էին . բայց այն ինչ մարդոց ու-
ղեղը անտաի գիտութեամբ մը գունաւոր-
րեցաւ , իսկ եւ իսկ հպարտութիւնը տի-
րեց , եւ քիչ մնաց որ կնիկ մարդն իր
պետութիւնը պիտի կորսնցնէր : Կանանց
համար ամենէն թշուառ դարը՝ ուսանո-
ղաց եւ վարդապետաց դարն էր . էրիկ
մարդոց առաւելութեանն ու կնիկ մար-
դոց նուաստութեանը վրայ բոլոր յան-
դուզն խնդիրներն ան ատեն արթնցան :
Սնոնց չարակամութեան այբուբենն ու

թերութեանցը պատմութիւնը ծրագիր
կ'ըլլայ . մինչեւ երկրայութեան տակ կը
ձգուի թէ արդեօք կանայք հոգի ունին .
աստուածաբաններն անգամ , վիճաբա-
նութեան յուզմանը մէջ , վայրկեան մը
մուցած կ'երեւին թէ Քրիստոս մօրկող-
մանէ մարդկութեան հետ կից է :

Աս վէճերը սա ողբալի հետեւանքն
ունեցան որ կանայք ապուշ ընելը բարո-
յական դրութիւն եղաւ , ինչպէս ժողո-
վուրդն ապուշ ընելը քաղաքական դը-
րութիւն եղած էր : Մեր հայրերը տղի-
տութիւնն անմեղութեան հետ ընդ եր-
կար շփոթեցին , եւ անտի անոնց բոլոր
չարիքը յառաջ եկան . կ'ուզէին որ կնիկը
յօդուտ էրկանը յիմար եւ պանդոյր (յի-
մար) ըլլայ , ժողովուրդք ալ 'ի շահ կա-
ռավարութեանց տղէտ ըլլան :

Այսպէս կանայք , իբր ժողովրդեան
մէկ համանմանը , ժողովրդեան պէս կրը-
թութենէ անմաս մնացին : Սմեն բան
անոնց հակառակ ելաւ . գիտութիւնը , օ-
րէնսդրութիւնը եւ աստուածաբանու-
թիւնը . աստուածաբանութիւնը՝ որ ան
ատեն կրօնք կը կարծուէր , եւ մարդոց
այլադգ չէր ցուցնէր առաքինութիւնը եւ
թէ ոչ խտամբերութեան հարուածնե-

րուն եւ ապաշխարութեան խտուրտութեան
ցը տակ : Մեր հայրերն իրենց կանանցն
խմատութիւնը պայպէս ըմբռնած էին .
անոնց հոգին ժխտելով , զանոնք մատ-
նած էին , առանց բարոյականի , բարե-
պաշտութեան չնչին գործերու՝ որոնք
միտքը կը բթացնեն , եւ կը յուսային
թէ զանոնք այսպէս մաքուր եւ ամբիծ
կրնան պահել : Բայց թէ կանայք իրենց
արանցը զգուշութիւններուն պատաս-
խան տալու չափ բաւական հանճար պա-
հեցին , քանի մը բաներէ յայտնի կը
տեսնուի . այսինքն Լուսովիկոս ԺԱ . ին ,
Պոգաչչիոյն , Նաւարայի դշտոյն եւ
Պոնաւանդիւր Տէրէրիէի Վիպասան-
Բէ-նէնէն* . տգիտութեան օգուտներն

* Սա եւ հետեւեալ պարբերութեան մէջ ,
Էմէ . Մարդէնի միտքն յայտնի է : Ըսել կու-
ղէ թէ մեր հայրերը կը կարծէին թէ կա-
նայք տգէտ եւ ասուշ մեծցնելով , պարկեշտ
եւ առաքինի կ'ընեն . տգիտութիւնը իրենց
կանանցը համար քանի մը արեւելեան աղ-
գաց կանանցն ըրած էին : Բայց կանայք
տգէտ պահելով հասա՞ն արդեօք իրենց նը-
պատակին . Լուսովիկոս ԺԱ . ին . Պոգաչ-
չիոյի , Նաւարայի դշտոյն , Տէրէրիէի ,
Պուշէի Սէվէք (ւէ Սէրէ) կոչուած գործը ,
Բոսլլէի Բանդակիրուէլը եւ ուրիշ ասոնց նման
վիպասանութիւններ , ասոր պատասխանն
ըստ բաւականին կուտան :

2 Լուսովիկոս ԺԱ . Գալիոյ թագաւոր է ,
Շարլ է . ին որդին եւ յաջորդը , 1461 ին
մինչեւ 1479 թագաւորեց : Քաղաքական
բազմաթիւ աղէկ կամ գէշ գործերուն մէջ ,
կը կարծուի թէ միանգամայն հեղինակ էր ,
կամ գէթ անոր կ'ընծայուին քանի մը գրու-
թիւններ որոնց գլխաւորն է Հաբսբուրգի Վեպ-
կոչուած վիպասանութիւնը (ւէ ասն նունէլ
նունէլ) , որ Պոգաչչիոյի նմանութիւն է :

5 Պոգաչչիոյ . Յովհաննէս Պոգաչչիոյ ա-
նուանի Խոտալացի հեղինակ է , Ֆիորենցացի
վաճառականի օրդի . բայց 1515 ին փարիզ
ծնած եւ 1575 ին Ֆիորենցա մեռած : Հայ-
րը շատ ջանաց որ տղան վաճառական ընէ ,
բայց տղան դարձութեան հետամուտ էր , եւ
հօրը իշխանութենէն ազատ ըլլալէ ետքը
բոլորովին դարձութեան անձնատուր եղաւ .
Ժամանակ մը Նաբոլի ալ կեցաւ , ուր Ան-

ասոնց մէջ յայտնի են , տգիտութիւն՝
որոյ գոթական պատկերը կատարեալ
ըրին Պուշէի Սէրէքը , Բանդակիրուէլ եւ
ուրիշ գրուածներ : Ասոնք այնպիսի
գիրքեր են որոնց նիւթը հաղիւ թէ այ-
սօրուան օրս ակընթէ հծծելով կրնայ բե-
րան առնուիլ , բայց ան ատեն պարկեշտ
ընկերութեանց մէջ բարձրաձայն կը կար-
դացուէին . տիկնայք անոնցմէ վիպու-
թիւններ կը կոչէին , եւ օրինակ կը բե-
րէին քարոզներու մէջ արեղայք , նա-
խանձաւոր արեղայք որոնք զՍտեփանոս
Տոլէն , Պլատոնը թարգմանած ըլլալուն
համար այրեցին , եւ Բամիսը փողոտեւ
տուին ըսելով թէ Արիստոտելի կար-
ծեացը հակառակ կը խորհի : Եւ թէ Ժո-

ժուի տունէն Յովհաննէս թագուհոյն հետ
ծանօթութիւն ունեցաւ . կ'ըսուի թէ դըշ-
խոյնն հաճոյ ըլլալու համար Տէգաւէրն կո-
չուած գիրքը գրեց որ հարկւր վէպերու
Ժողովածոյ մըն է , եւ արդարեւ հեղինակին
համբաւն այնպէս բարձրացուց որ Խոտալէն
արձակ գրողներուն գրեթէ գլուխը կը հա-
մարուի : Տէգաւէրոնը հետաքրքրական եւ
գուարթ վիպասանութիւն է , բայց հեղինա-
կը համեստութեան պատկառ չի կենար : Հօ-
րը մեռնելէն ետքը Ֆիորենցա բնակեցաւ , եւ
Բեդրարդային հետ սերտ բարեկամութիւն
ունէր : Պոգաչչիոյ մեծ համարումն ստացած
ըլլալուն համար , իր հայրենակիցներէն շատ
մը քաղաքական պաշտօններու ալ ընտրուե-
ցաւ : Ոչ միայն վիպասան , այլ եւ հմուտ
էր . գիտնական գրուածներ ալ ունի . զոր
օրինակ . Ագաւաճար Դէն . Զանաւնց Լեբանց և
անպատաս . Զգործոց արանց և խնանց տեսնելաց .
Զխանց նշանաւորաց , կոչուած գործերը , եւ
ուրիշներ , Պոգաչչիոյ քերթուածներ ալ կը
գրէր . բայց երբ Բեդրարդան կարդաց , իր
քերթուածներուն մեծ մասը կրակը նետեց :
Հոմերոսի վրայ մեծ զարմանք ունէր , եւ Խ-
տալացւոց մէջ առաջին եղաւ որ Եղիակոնն
ու Ողիտականը Յոյներէն Խոտալիա բերաւ :
Տանդէն ալ շատ կը սիրէր , մանուսանդ Տէ-
չիւս Գալիլէյին (աստուածային կատակեր-
գութիւն) այնպէս կաթոգի էր որ մեկնու-
թիւնը գրելու սկսաւ , բայց մահն արգիլեց :

4 Նաւարայի դշտոյն . Մարկիրիդ տը Վա-
լուա , Նաւարայի թագուհի է , 1492 ին մե-

կործանէ : Տղիսու թիւնը սնուցանող թա-
ղաւորաց կը պատահի ան՝ որ մարդու
մտով ձիերը կերակրող բռնաւորին պա-
տահեցան : քանզի յետոյ ուրեմն ինք ալ
ան ձիերէն յօշոտեցաւ :

Ա . Մ . Գ .

(Շարունակել)

Մ Ա Ս Ի Ս

Ե Ի Ա Ր Ե Ի Ե Լ Ե Ա Ն Թ Ա Տ Ր Ո Ն

Մասիսի յարգոյ խմբագիրը 578 թուոյն
մէջ իր Թատրոն Արևելեան վերնագրով
մէկ յօդուածին վրայ մեր մէկ նամակը
հրատարակելէ ետքը՝ յաջորդ երկու
թուերու մէջ ընդարձակ յօդուածով մը
մեր ըսածներուն վրայ դիտողութիւններ
ըրաւ : Աս յօդուածին մէջ Թատրոնին
և տնօրէնութեանը վրայ լսած դանդա-
տները մանր կը պատմէ , և կ'ըսէ թէ ե-
թէ ան թերութիւնները տեսնող և ա-
նոնց հետևութիւններն ալ կրող Ժող-
վրդեան տեղ մենք ըլլայինք , արդեօք
գոհ պիտի ըլլայինք : Վերջապէս կ'ուզէ
հաստատել թէ Թատրոնին տնօրէնու-
թեանը վրայ ըսածներն իրաւացի են և
տնօրէնութիւնը յետին աստիճան պախա-
րակելի է :

Թէպէտ յարգոյ խմբագիրը կ'ըսէ թէ
ինք ծանր և դժուարին ձեռնարկու-
թեանց վրայ որոնք 'ի հարկէ թերու-
թեանց ենթակայ են , երբէք խոշորա-
ցոյցով չի նայիր , բայց աս խնդրոյն մէջ ,
ինչպէս որ է , Թատրոնին տնօրէնութեա-
նը դէմ սաստիկ հոգւով մը պաշարուե-
լով , լսած դանդատներն այնպիսի տրա-
մադրութեամբ մը լսած է , որ չէ կրցեր
ան դանդատներուն բնութիւնն , սկիզբը ,
պարագաներն ու հետևութիւնը քննել
և հանգարտութեամբ կշռել : Վերջա-
պէս ինչպէս որ ինք համոզուած է , կ'ու-
զէ որ Ժողովուրդն ալ համոզուի թէ ար-
նօրէնները խաբեբայ , ապիկար և ուրիշ
տիտղոսներու ալ արժանի են , որոնք բա-

րեւորտութեամբ կամ համեստութեամբ
լռելեայն կ'անցնի : Արդոյ խմբագիրը
դիտալու է որ մենք ոչ թատրոնին , ոչ
տնօրէններուն , ոչ իրեն , ոչ հասարակու-
թեան , մէկ խօսքով , բնաւ մէկու մը դէմ
'ի նպաստ կամ հակառակ կիրք մը չու-
նինք : Ուստի թէ Մասիսի արդոյ խմբա-
գիրը կամ հասարակութեանն ոմանք
կամ շատեր թատրոնին տնօրէնութիւնը
դատաւարտել , մինչև գեանին տակն անց-
նել կ'ուզեն , մեզի փոյթ չէ : Թէ աս հա-
կառակութիւնը իրաւացի թէ անիրաւ է ,
ան ալ չենք մտածեր : միայն շատ մը
դանդատներ կամ ամբաստանութիւններ
կը տեսնենք , կ'ուզենք զանոնք նախ
ստուգել , և ստուգելէ ետքը՝ անոնց բը-
նութիւնը , պատճառը , և պարագաները
կ'ուզենք քննել , այնուհետև հետևու-
թիւնն ինքնին կ'երենայ :

Երբ ամբաստանութիւն մը ստուգել
կ'ըսենք , մինակ ան չենք իմանար որ ամ-
բաստանութեան նիւթ եղած դէպքը
կամ գործը բոլորովին սուտ կամ շինծու
չըլլայ , այլ ստուգել ըսելով կ'իմանանք
նաև որ դէպքերը ճիշդ և ամեն պարա-
գաներովը պատմուած ըլլան : այնպէս
պատմուած ըլլան ինչպէս որ գործն : Աս-
տուծոյ և մարդուն խղճին առջևն է .
ապա թէ ոչ մարդ դատաւարտելը շատ
դիւրին բան կ'ըլլար : Օրինակի համար ,
երբ Մասիս կ'ըսէ թէ Արևելեան թատ-
րոնին մէջ միեւնոյն օթեակը երկու հոգ-
ւոյ կը լարձեն , կամ միեւնոյն նստարանին
երկու նոյն թուով տոմսակ շինելով եր-
կու հոգւոյ նոյն թիւ տոմսակը կուտան .
աս կերպ պատմելէն հարկաւ կը հաս-
կըցուի որ թատրոնը խարդախ և խաբէ-
ական միջոցներ կը գործածէ . ուստի
հարկաւ թէ Մասիս որ պատմութիւնը
այսպէս առած է , և թէ ընթերցողը որ
նոյնպէս կը հասկնայ , պիտի ըսէ թէ
թատրոնին տնօրէնները իրաւ խաբեբայ
են : Բայց եղելով թիւնը ո'րչափ տարբեր
է , ինչպէս որ ետքը պիտի տեսնենք :

Նոյնպէս , երբ կ'ըսէ թէ թատրոնին

ու կարևորութեանը համեմատ կ'ըլլան նաև դժուարութիւններն ալ, երբեք խոշորացոյցով նայած չենք աղգային որ և իցէ բարենպատակ ձեռնարկութեանց վըրայ, որոնք միշտ ինչպէս դժուարութիւններ, նոյնպէս թէ կամայ և թէ ակամայ թերութիւններ զուգընթաց կ'ունենան իրենց հետ. Գասիսի աս խօսքերը, կ'ըսենք, ոչ ապաքէն մեր ըսածին համեմատ են. միայն թէ Գասիս իր պատմածները ոճիրներ կարծելով, չուզեր ներողամտ ըլլալ իսկ մենք. անոնք ոճիր չտեսնելով, ինչպէս որ իրօք ալ չեն, ներողամտութեան արժանի կը տեսնենք: Ուրեմն հիմա գործը սա խնդրոյն որոշումն կախում ունի. այսինքն Գասիսի յառաջ բերած եղելութիւններուն բնութիւնը, պատճառը, պարագաները քննելէն: Եթէ Գասիսի յառաջ բերած դէպքերը պատճառներովն ու պարագաներովը քննելէ ետքը, տեսնուի թէ արդարեւ թատրոնին տնօրէնութեանը յանցանք, խաբէութիւն և ապիկարութիւն են, մենք ալ հարկաւ թատրոնը խաբէութեան և անկարգութեան բոյն կոչելու պիտի յօժարինք, իսկ եթէ տեսնուելու ըլլայ թէ Գասիս կամ Գասիսի պատմողները, միամտութեամբ կամ չարամտութեամբ, եղելութիւնները սեթեթեթելով և այլայլելով պատմած են, ան ատեն համարձակութիւն պիտի առնենք թէ՛ Սրգոյ խմբագրին և թէ՛ Ժողովրդեան մէջէն դատախազ կեցողներուն ըսելու որ յանրաւ աղմկիլ և աղմկելը շատ ֆնասակար է. քանզի մենք շատ բաներ հապճեպով և կրիւք տեսնելու և գատելու տվոր ենք, անոր համար ալ շատ օգտակար, երբեմն նաև ամենակարևոր ձեռնարկութեանց զէմ կ'ելլենք, գործը կը պաղեցնենք, կը մարենք, ետքն ալ ածիւններուն վրայ կը սկսինք ողբալ: Օրինակներն այնպէս յայտնի և երևելի են որ յիշատակութեան կարօտ չեն:

Ինչպէս առաջ ըսինք, Գասիս քանի մը խաբէութիւն կը յիշէ. մէյ մը մէկուն

օթեակը ուրիշի վարձել. երկրորդ, երկու հոգւոյ մի և նոյն թուով երկու տոմսակ տալ: Սրգէն վերն ըսինք թէ աս դէպքերն այնպէս ընդհանուր և առանց պարագաներու պատմելէն ի՞նչ կը հասկըցուի, և որչափ մեղադրելի հետեւութիւն կ'ելլէ:

Հիմա աս դէպքերուն բուն եղելութիւնը պատմենք: Մնդամ մը, թատրոնին եղանակը սկսելէն ի վեր անդամ մը, երբ գերասաններէն մէկուն երեկոյ թը կըլլար, (պէտք է գիտնալ որ արտաքոյ կարգի ներկայացմանց ղիշերները բաժանորդութեան գնէն դուրս են. այնպէս որ այնպիսի գիշերներ եթէ բաժանորդ մը իր օթեակը գայ, նոյն գիշերուան համար զատ կը վճարէ,) յիշեալ գերասանը օթեակներուն բաժանորդներուն տոմսակ կը ղըկէ, իմանալու համար թէ ան գիշեր թատրոն պիտի դան, ապա թէ ոչ օթեակը ուրիշի վարձէ: Բաժանորդներէն մէկուն տունը չկրնալով գտնել, կը սպասէ և ուշ ատեն օթեակը ուրիշի կը վարձէ, խօհեւով թէ, եթէ յիշեալ բաժանորդը դալու ըլլայ, ուրիշ դատարկ օթեակ մը անոր կրնայ բանալ, արդարեւ բաժանորդը ուշ ատեն ընտանիքով կու գայ, թատրոնին կողմանէ իրեն կ'իմացնեն թէ ան գիշեր արտաքոյ կարգի ըլլալով, և տունն ալ չկրնալով գտնել որ իմանան թէ նոյն գիշերուան համար կ'ուղէ իր սովորական օթեակը զատ վարձել թէ ոչ, օթեակն ուրիշի մը տուած են, և իսկոյն ճակտի մեծ օթեակը յիշեալ անձին կը բանան որ ընտանիքովը կը նըստի: Մէկուն օթեակը ուրիշի վարձելուն պատմութիւնն աս է:

Մնդամ մը, թերեւս թատրոնին եղանակը սկսելէն ի վեր անդամ մը, երկու հոգւոյ ձեռք մի եւ նոյն թիւ նոստրանի տոմսակ կը գտնուի, օրինակի համար 18 թիւ տոմսակ: Աս ինչպէս կ'ըլլայ, ոչ թէ նոյն թուով երկու տոմսակ կը տրուի, այլ այլեւայլ թուով երկու տոմսակ, մէկը 16, մէկը 18: Բայց տոմսակները դուրսը

կը խոստանայ եւ չկատարեր, դուստ-
նուհւոյ մը ներկայացումը լրագրի միջո-
ցաւ կը ծանուցանէ եւ անհիմն պատ-
ճառներով երկու անգամ հանդիսակա-
նաց խումբն բազմութեան մը ակնկալու-
թիւնը 'ի դերեւ կը հանէ : Արդարեւ
խոստացած խաղի մը տեղ ուրիշ խաղ
տալը, կամ օրիորդի մը երգելը ծանու-
ցուելով՝ երկու անգամ չկատարուիլը
ցաւալի է, մանաւանդ որ շատ մարդիկ
հեռաւոր թաղերէ, թերեւս մինակ ան
երգը լսելու համար, գալու յօժարած
էին : Ասանկ դէպքի մը համար կրնանք
եւ չենք կրնար իրաւամբ ըսել թէ թատ-
րոնը ժողովուրդը կը խաբէ եւ զրկանք
կ'ընէ : Իրաւամբ կրնանք ըսել երբ սոյոգ
գիտնանք թէ թատրոնը սուտ համբաւ
տարածեց որ նոր դուստնուհի մը պիտի
երգէ, որպէս զի խումբն բազմութիւն մը
թատրոնը դայ, բայց երբ տեսնենք թէ
թատրոնը ճշմարտապէս ան նուագեր-
դութիւնը տալ ուղեց, ամեն պատրաս-
տութիւն տեսաւ, մինակ անոր համար
բաւական ծախք ըրաւ, բայց անկարելի
եղաւ, ան ատեն արդարեւ կը ցաւինք
որ խեղճ հանդիսատեսները հեռաւոր
թաղերէ եկան ու դերեւ ելան : Բայց
արդարութեամբ չենք կրնար ըսել թէ
թատրոնը ժողովրդին անհանգստութիւն
կը պատճառէ, (պատճառելը կամաւ եւ
չարութեամբ կ'ըլլայ) կը խաբէ եւ զր-
կանք կ'ընէ : Արդ կ'ըսենք թէ ան
գիպուածին, ինչպէս նաեւ քանի մը այն-
պիսի գիպուածներու մէջ, ուր խոստա-
ցուած խաղ մը ետ մնացած է, դէպքն
այնպէս ըրած է : Օրիորդին երգելը ետ
մնալու գիպուածին համար այսչափ բա-
ւական ըլլայ ըսել թէ, քանի մը դէպ-
քեր զուգընթացած են որոնք օրիորդին
տեսարան ելլէն անկարելի ըրած են,
ըստ վկայութեան երաժշտութեան զը-
լաւորին : Քանզի կամ տնօրէնութիւնը
միտք ունէր ան նուագերդութիւնը տա-
լու կամ չունէր, եթէ չունէր ինչու հա-

մար եղանակներուն եւ փորձերուն հա-
մար երաժիշտներու այնչափ ծախք եւ
այնչափ ժամանակի կորուստ եւ յոգնու-
թիւն կրեց եւ կրել տուաւ. ուստի կամք
չունէր եւ ժողովուրդը խաբելու համար
ստակ եւ աշխատութիւն վասնեց ըսելը
կարծեմ մեծ անտեղութիւն է. իսկ եւ
թէ կամք ունէր, յայտնի է թէ մեծ ար-
դելք մը որուն ֆօրմա՞նք կրտուի յօ-
ժարութեան յաղթեց : Գիպուածքի մը
կամաւոր թէ ակամայ կամ պատահաւոր
ըլլալը կարծենք պարագաներէն կրնայ
հասկցուիլ, եւ պարագաները տեսնելէ
ետքը, հեռեւութիւնը որչափ անհաճոյ
ըլլայ, քանի որ գիպուածը պատահար
մըն է, եւ ֆօրմա՞նք կայ, տակաւին
պնդել կենալ թէ թատրոնը կամաւ
խաբել, յամառութիւն ըլլալէ զատ ան-
տեղութիւն ալ է :

(Երրորդ անգամ հետեւեալ խոսք)

Լ.Օ.Գ.

Հանգիսիս ընթերցատէր տեսքը անտարակոյս
համոզուած են թէ մեր նպատակն անոպայ Լ.Օ.Գ.ի
մը գովազատին պէս չափանդութեան գիտում մը
չէ այլ ազգիս ծառայութիւն մը մատուցանել. այս
մասին տակն քաջ համոզելու համար չենք շինել
համարձակ ըսելու թէ հարկը բաժանորդ ունինք
ընդ ամենը, եւ տպագրական ծախսոց տեւեակ եղող
անձինք ինքորոյս վրայ ազէի դատողութիւն մը կրնան
ունենալ :

Մեր նպատակը բոլոր ազգայնոց միանգամայն
ծառայել է, եւ առ այս յաջողելու համար երկար
ժամանակէ 'ի վեր կ'աշխատէինք տաճիկերէն՝ լեզուաւ
կէս թերթ մը առլ, եւ ահա շնորհիւ Հասարակաց
կրթութեան Պաշտօնատեարց այս ըղձերնիս ալ, լրա-
նալու համար ասկէ ետեւ տաճիկերէն լեզուաւ կէս կէս
թերթ պիտի տանք, Դասախորակութեան եւ Էմէ
Մարգէնի յոգուածներէն թարգմանաբար. յաւելը-
նելով եւ երկրագործութեան վրայ ընդարձակ տեղե-
կութիւն : Թերթերը շաբաթական պիտի ըլլան եւ
տարեկան գին 50 դուրուշ ու երբ երկու հարկը
բաժանորդ ապահով ունենանք շարունակել պիտի
սկսինք :

ՏԵՐՈՐԵՅ

ԽՄԲԱՆԻՐ—ՏԵՐՈՐԵՅ

Ա. ՃԵՎԱՀԻՄՃԵԱՆ

Ա. ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՐՈՐԵՅ